

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus huius temporis Haereticos,// Tomus ...

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XI. In Missa verum sacrificium offeri, probatur ex primo testimonio
Scripturæ, & ex sacerdotio Melchisedech.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

vestium, quæ postea accessit ad simplicem Christi institutionem, esse ipsos nervos, & substantiam Missæ Pontificiæ: cum tamen nullus Catholicorum id vnquam scripserit; omnes enim summo consensu docent, ista omnia quæ accesserunt ad Christi institutionem, esse accidentaria ornamenta. Quod autem ille obiicit ex libro Eckij, iam supra in I. capite refutarum est.

CAPVT SEXTVM.

*In Missa verum sacrificium offerri, probatur:
primo testimonio Scripturæ, & ex sacerdotio
Melchisedech.*

Nunc tandem ad argumenta pro veritate veniendum est. Ac **PRIMUM** adferemus testimonia Scripturarum. **TVM** veterum Patrum. **POSTREMO** rationes. Ac ex diuinis literis **PRIMUM** locum obtinebunt, figuræ Testamenti veteris. **SECUNDVM**, vaticinia Prophetarum. **TERTIVM**, testimonia ex Euangelio. **QUARTVM**, ex Actis Apostolorum. **QVINTVM**, ex epistolis B. Pauli.

PRIMUM igitur testimonium Scripturæ sit illud Gen. 14. *Melchisedech Rex Salem protulit panem, & Vinum: erat enim sacerdos Dei altissimi.* Hunc locum ad Christum ita referunt David Psalm. 109. & Paulus Hebr. 7. vt non dicant Melchisedechum figuram tantum Christi gessisse, quod etiam de Aarone dici potuisset, sed Christum sacerdotem fuisse secundum ordinem Melchisedech, & non secundum ordinem Aaronis, vt aperte scribit Paulus.

Porro differentiæ duæ sunt inter duo illa sacerdotia, ex quibus duo argumenta peti possunt. **PRIMA** & potissima differentia posita est in externa specie sacrificij. Nam etiam si omnia sacrificia veterum conueniebant in re significata, cum eundem Christum crucifixum significarent: ramen in signis diuersa erant. Sacrificia enim Aaronica cruenta erant, & sub specie animantium occisorum, Christi mortem repræsentabant: Melchisedechi sacrificium incruentum fuit, & sub specie panis, & vini eiusdem Christi corpus, & sanguinem figurauit. Quare si Christus sacerdos est secundum ordinem Mel-

Q 9 9 3 chise-

chisedech, & non Aaronis, sacrificium institueret debuit in-
 eruentum, & sub specie panis, & vini, vt Ecclesia Catholica re-
 cte canit in vesperis festi corporis Dñi: *Sacerdos in aeternum*
Christus Dominus secundum ordinem Melchisedech panem &
vinum obtulit. Quod si ex vi sacerdotij secundum ordinem
 Melchisedech nõ certò colligeretur, vt certò colligitur, Chri-
 stum sacrificare debuisse hostiam in specie panis, & vini; id ta-
 men colligeretur ex vi typi, & figuræ. Fuit enim Melchisedech
 in illa cæremonia panis & vini, figura manifestissima, con-
 sensu Patrum, quem paulò pòst adferemus, Christi Sacramen-
 tum Eucharistiæ instituentis in pane & vino. Sed Melchise-
 dech panem, & vinum obtulit, vt sacerdos Dei altissimi, ac
 proinde verè sacrificauit; igitur & Christus in institutione
 Eucharistiæ, vt sacerdos egit, & verè sacrificauit, alio qui non
 exactè figuram illam impleuisset.

Est etiam ALIA differentia inter sacerdotium Melchise-
 dechi, & Aaronis; quod illud fuit vnus tantum hominis, qui
 nec successit alteri, & cui non successit alter; istud autem fuit
 multorum, qui per mortem sibi inuicem succedebant. Quam
 differentiam Apostolus persequitur Hebræ. 7. vbi dicit Mel-
 chisedechum fuisse sine patre, sine matre, sine genealogia,
 neque initium dierum, neque finem vitæ habentem: & in
 omnia ad Christum applicans dicit eum esse sacerdotem in
 æternum, qui nimirum nulli successerit, & cui nullus debet
 succedere, cum semper viuat, & cum iurauerit Deus, sacerdo-
 tium ipsius non esse mutandum, aut transferendum in al-
 liud, vt sacerdotio Leuitico contigit. Id enim Paulus probat
 ex illis verbis Psalm. 109. *Iurauit Dominus, & non penitebit*
eum, tu es sacerdos in aeternum, &c. Quod si sacerdotium
 Christi durat vsque ad mundi consummationem (id enim
 Scriptura æternum vocat) certè, & sacrificij ritus durare de-
 bet, nisi fortè ociosum habet Christus sacerdotium. At sacri-
 ficium crucis semel tantum peractum est, nec repeti amplius
 potest, cum Christus mori iam nequeat: ergo aliud sacrificium
 esse oportet, quod iugiter offeratur; nec enim sacerdos dici
 potest, qui nullum habet sacrificium quod offerat. Admitte-
 re igitur necesse est in Ecclesia veram sacrificandi actionem,
 quæ Christo summo sacerdoti per ministros suos tribuatur;
 qualis certè actio nulla erit, si Missæ sacrificium auferatur
 medio.

Præterea

Præterea ante Christi incarnationem, quia Christus re ipsa nondum erat sacerdos (sacerdotium enim Christo conuenit, vt minor est Patre, & proinde vt homo est, non vt Deus est, vt Augustinus etiam notat, in Psalm. 109. in illud: *Tu es sacerdos in æternum*) non poterat per se sacrificium offerre: tamen vt etiam eo tempore sacerdos dici posset, & esset, ipse vnus ab initio mundi, vsque ad finem summus Sacerdos; eo modo quo poterat, sacrificium offerebat, nimirum per typos, & figuras. Vt enim omnia sacrificia vetera figuræ erant sacrificij crucis, & in omnibus illis victimis ipse immaculatus agnus typicè mactabatur; vnde in Apocalypsi cap. 13. dicitur agnus occisus ab origine mundi: sic omnes illi sacerdotes, typi quidam Christi erant, & in omnibus sacrificantibus ipse sacrificabat. Quod si propter sacerdotij æternitatem, Christus etiam ante Incarnationem eo modo, quo poterat, sacerdotioungebatur, quanto magis post Incarnationem, quando re ipsa a Patre sacerdos appellatus est, & sacerdos sine successore, non debet vsque ad mundi consummationem ab officio sacrificandi cessare? quorsum enim sacerdotium illius manet, si nunquam deinceps sacrificare debet?

Ad hæc argumenta aduersarij respondere conantur. Siquidem Calvinus lib. 4. Institut. cap. 18. §. 2. & Kemnitius in 2. parte Examinis, pagina 740. & 747. & alij in expositione, quam vocant Ecclesiasticam, in Genesim, & Petrus Martyr in caput 5. 1. ad Corinthios, admittunt Melchisedech sacerdotem fuisse, & CHRISTI typum gessisse; sed negant panem, & vinum ab eo in sacrificium Deo fuisse oblata. Et inde colligunt, sacerdotium CHRISTI non consistere in oblatione panis, & vini, & tamen esse secundum ordinem Melchisedech: æternitatem quoque eiusdem sacerdotij CHRISTI, non in eo positam esse quod vsque ad mundi consummationem in Ecclesia sacrificium in specie panis, & vini Domino offeratur.

Quam solutionem vt accuratè refellamus, nos PRIMO expendemus textum Geneseos. SECUNDO adducemus consensum Patrum, qui disertè scribunt Melchisedech obtulisse Deo, panem, & vinum; & in eo ponunt æternitatem sacerdotij Christi, & similitudinem ad sacerdotium Melchisedech, quod in Ecclesia sacrificium offeratur in specie panis, & vini. TERTIO refellemus quæ ipsi contra obiiciunt.

Q 9 9 4

Quod

Quod ad PRIMVM attinet, hæc sunt verba Scripturæ editione vulgata: *At Verò Melchisedech Rex Salem proferens panem, & Vinum (erat enim sacerdos Dei altissimi) benedixit ei, &c. Gen. 14.* Hic PRIMVM queritur Kemnitijs in vulgata editione legi: *Melchisedech obtulit panem, & Vinum,* & ad editionem Hebræam, Chaldæam, & Græcam nō habere verbum sacrificatorum, *obtulit*, sed verbum quod simpliciter significat educere, vel de promere, nimirū, *protulit*, quomodo etiam legisse Cyprianum. At nos verius querimur de Kemnitijs, quod tam apertè de nostra editione mentiat. Nec enim in vlla editione Latina legi vnquam, *obtulit*, sed cōstatè video omnes habere *proferens*. Quod tamen verbum licet ex se nihil aliud significet, nisi proferre, seu adducere, tamen pro loci exigentia sæpè vsurpatur pro adductione hostiæ ad immolationem, vt Iud. 6. vbi bis habetur idem verbū *proferens* quod hoc loco in Genesi cernimus, & apertè significat adductionem hostiæ. Quod idem videmus in verbo *proferens* quod propriè adducere significat, & tamen passim in Scriptura restringitur ad sacrificium, vt idem sit quod offerre, vt patet Genes. 4. vbi describitur sacrificium Cain, & Abel.

Sequitur in sententia citata: *Panem, & Vinum.* Hic Caluinus, & Kemnitijs contendunt, panem, & vinum prolatum fuisse in refectioem Abrahæ, & sociorum eius, qui fatigati reuertebantur ex prælio. At nos non negamus data illa in cibum Abrahæ, & sociis, sed dicimus prius fuisse Deo oblata, & consecrata, & tum data hominibus, vt de sacrificio participant. Nam IN PRIMIS nulla erat causa cur corporalis refectioem præberet Melchisedech Abrahæ. Nam vt Scriptura ibidem habet, rediit Abraham ex prælio cum ingenti præda, qua etiam erant ea, quæ ad cibum pertinent, vt illic dicitur immò in fine capitis additur, milites Abrahæ cibum sumptisse, antequam eis occurreret Melchisedech. Quid igitur oportuit, ut panem, & vinum eis offerret, qui spoliis abundabant, & paulo ante comederant, & biberant? PRAETEREA cum Scriptura in locis describat nobis sacerdotium Melchisedech, vt distinctum ab Aaronico, & vt simillimum sacerdotio Christi, debuit profectò alicubi tradere quale fuerit sacrificium Melchisedech. Siquidem ad sacrificiū ordinatur sacerdotium, & sacrificio ignorato, necesse est etiam sacerdotium ignorari. Nasquam

Nusquam autem fit mentio sacrificij, quod obtulerit Melchisedech, nisi hoc loco: oportet igitur per panem, & vinum, non prophanos cibos, sed sanctificatos, & Deo prius oblatos intelligere. **DE NI QVE** id probatur efficacissime ex verbis sequentibus; subiungit enim Scriptura: *Erat enim sacerdos Dei altissimi.* Quæ ratio ab ipso Spiritu sancto reddita, cur Melchisedech panem, & vinum protulerit, omnino cogit, vt intelligamus panem, & vinum prolata fuisse ad sacrificium.

SE non occurrit Kemnitijs, & rursus editionem Latinam accusat, quod posuerit particulam causalem pro coniunctiua; non enim in Hebræo est ו causalis, sed ו coniunctiua. Quare sic ipse vertit, Caluinum sequutus: *Erat autem sacerdos Dei altissimi, & benedixit ei, &c.* Et sic distinguit actiones ipsius Melchisedech Regis, & sacerdotis, vt adductio panis & vini ad munificentiam Regis pertineat, benedictio autem ad sacerdotium. **AT** frustra Kemnitijs vulgaram editionem lacerat. Licet enim ad verbum non sit in Hebræo: *Erat enim sacerdos,* sed; *Et erat sacerdos:* tamen illa particula coniunctiua apud Hebræos frequentissime locum obtinet causalis, & verti debet per, *enim,* si sententia eleganter Latina phrasi exprimenda sit, quod S. Hieronymus facere solet. Exempla sunt ad manus, Genes. 20. *En morieris propter mulierem, quam tulisti, habet enim virum.* In Hebræo erat $\text{וְיָהוָה בְּעַלְהָא בְּעַלְהָא}$. *Et ipsa habet virum.* Genes. 30. *Experimento didici, quia benedixit mihi Dominus.* In Hebræo est copulatiua: *Experimento didici, & benedixit mihi Dominus.* Isa. 64. *Tu iratus es, & peccauimus;* id est, Tu iratus es, quia peccauimus; vbi apertissime ponitur ו pro ו copulatiua pro causali.

DE INDE perturbant aduersarij totam distinctionem orationis, vt ad suam sententiam verba Scripturæ accommodent; quod si liceret, possemus totam Scripturam perperam interpretari. **NAM** in Hebræo codice, post illa verba: *Et erat sacerdos Dei altissimi,* inuenitur accentus, quem Hebræi vocant *soph pasuch,* qui indicat ibi terminari periodum. Quare non potest illud; *Et erat sacerdos,* coniungi cum sequentibus, *& benedixit,* sed debet superioribus illis annecti: *Protulit panem, & vinum.* Eandem quoque distinctionem inuenimus in Chaldæo, & Græco, & Latino textu. Posita autem hac verba, & communi interpretatione, & distinctione orationis:

etiamsi nulla adesset causalis particula, per se clamaret oratio, panem & vinum prolata fuisse ad sacrificium. Quorum enim cum illis verbis: *Protulit panem, & Vinum*, coniungerentur illa: *Et erat sacerdos Dei*, nisi ut intelligeremus panem & vinum à Melchisedech sacerdote prolatum, ut offerretur Deo.

PRAETEREA non rectè aduersarij dicunt, Melchisedech ut sacerdotem, benedixisse Abrahæ, & proinde malè ita interpretantur Scripturam, cum sic reddūt: *Erat sacerdos, & benedixit ei*, vel (ut habet Calvinus) *Cum sacerdos esset Dei, benedixit Abrahæ*. **NAM** etiam Abraham sacerdos erat, ut patet ex plurimis sacrificiis, quæ obtulit: non igitur Melchisedech sacerdos, vel quia sacerdos erat, benedixit Abrahæ, sed quia maior sacerdos, vel quia absolute maior erat, cum & Rex, & sacerdos esset. Non enim est solius sacerdotis benedicere, sed omnis maioris. Nam Salomon Rex, qui sacerdos non erat, benedixit populo 3. Reg. 8. & idem fecit David 2. Reg. 6. & antea idem fecerat Iosue cap. 8. & 22. cum nec ipse sacerdos esset, sed princeps politicus. Et Iacob Gen. 48. precatur Angelum, ut benedicat filiis Ioseph. Quare B. Paulus Hebr. 6. ex eo, quod Melchisedech benedixit Abrahæ, non colligit, ut secundum Calvinum, & Kemnitium debuisset, Melchisedech sacerdotem fuisse, sed Abrahamo maiorem fuisse: minor enim, ut ipse ibidem dicit, sine controuersia à maiore benedicitur.

ACCEDAT NUNC, ut ad **SECUNDVM** veniamus, consensum veterum Patrum, qui certè vel solus sufficere deberet, ut confunderet nouorum istorum interpretum temeritatem. Ad **PRIMUM** tota Ecclesia in Canone Missæ id testatur, cum ait *Supra qua propitio, ac sereno vultu respicere digneris, & accepta habere, sicut accepta habere dignatus es munera pueri tui in fili Abel, & sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ, & quod tibi obrulit summus sacerdos tuus Melchisedech sanctum sacrificium, immaculatam hostiam*. Cuius partis Canonis mentio nit expressè Ambrosius libro 4. de Sacramentis, cap. 6. ex quo perspicuum est, esse antiquissimam, & publicam totius Ecclesiæ istam sententiam.

Sed **PRAETEREA** adducemus testimonia singulorum Patrum Græcorum, & Latinorum ordine temporis. **CLEMENS ALEXANDRINVS** lib. 4. Stromatum, non procul à fine: *Melchisedech, inquit, Rex Salem sacerdos Dei altissimus, qui vinum & panem sanctificatum dedit nutrimentum in typum Eucharistiæ*.

ristia. OBSERVA hoc loco, panem nō prophanum in refectio-
nem ventris, vt aduersarij volunt, sed sanctificatum datū esse
à Melchisedech. AD HÆC vides panem, & vinum dari à Mel-
chisedech, vt sacerdote Dei altissimi, proinde oblatum antea
fuisse Deo, & eo modo sanctificatum. DENIQUE panem, &
vinum sacerdotis Melchisedech typum esse Eucharistiæ: ex
quo sequitur, sacerdotium Christi idēd vocari secundum or-
dinem Melchisedech, quia in specie panis, & vini consistit.

S. CYPRIANVS lib. 2. epist. 3. ad Cæcilium, postquam illa
verba Psalmi citauerat: *Tu es sacerdos in æternum secundum
ordinem Melchisedech.* Ita subiungit: *Qui ordo & itaq; hæc est de
sacrificio illo veniens, & inde descendens, quod Melchisedech
sacerdos Dei summi fuit, quod panem, & vinum obtulit, quod
Abrahā benedixit. Nam quis magis sacerdos Dei summi, quā
Dominus noster IESVS CHRISTVS? qui sacrificium Deo Patri
obtulit, & obtulit hoc idem quod Melchisedech obtulerat, id est,
panem & vinum, suum scilicet corpus, & sanguinem?* Hic per-
spicue vides, Melchisedech obtulisse Deo panem, & vinum in
sacrificium, & propter huius sacrificij imitationem, sacerdo-
tium Christi, & Christianorum, vocari secundum ordinem
Melchisedech. Idem Cyprianus, vel quicumque fuit auctor, in
serm. de cœna Domini, non procul ab initio: *Significata,* in-
quit, *olim à tempore Melchisedech prodeunt Sacramenta, &
filiis Abrahæ facientibus opera eius, summus Sacerdos panem
profert, & vinum; Hoc est, inquit, corpus meum.* Et infra idem
auctor æternitatem sacerdotij Christi ponit in eo, quod iugi-
ter sacrificiū Eucharistię offertur: *Perpes,* inquit, *est hoc sacri-
ficium, & semper permanens holocaustum.* Et superius dixerat
interituram esse religionem, si corpus Domini in Eucharistia
manducando consumeretur, quia nulla superesset victima,
sine qua religio esse non potest.

EUSEBIVS Cæsariensis in 5. lib. demonstrat. Euangel. cap.
3. *Et sanè,* inquit, *oraculi exitus admirabilis est, qui contemple-
tur, quemadmodum Saluator noster IESVS, qui est Christus
Dei, ipsius Melchisedech ritu, ea qua ad sacerdotium in homi-
nibus gerendum spectant, per suos ministros perficiat. Nam
quemadmodum ille, qui sacerdos gentium erat, nusquā vide-
tur sacrificiis corporalibus functus; sed vino solo & pane, dum
ipsi Abrahā benedicit: ita sanè primus ipse Saluator, ac Domi-
nus noster, deinde qui ab eo profecti sunt sacerdotes, in omnibus
gentibus*

gentibus spirituale secundum Ecclesiasticas sanctiones sacerdotij munus obeuntes, vino ac pane corporis illius, & salutaris sanguinis mysteria representant; quæ sanè mysteria Melchisedech tanto antè Spiritu diuino cognouerat, & rerum futurarum imaginibus & sus fuerat. Et hîc vides Melchisedech in sacrificio solo pane, & vino vsus: & tum Christam, tum eius Ministros toto orbe terrarum in specie panis & vini sacrificium offerre, & hoc modo perpetuari, (vt sic loquar) sacerdotium Christi secundum ordinem Melchisedech.

S. AMBROSIVS lib. 5. de Sacramentis, cap. 1. Cognouimus, inquit, Sacramentorum istorum figuram Abrahæ temporibus præcessisse, quando obtulit sacrificiû S. Melchisedech. Et infra Diximus quod in altari constituatur calix, & panis, in calice mittitur Vinum: & quid aliud? aqua. Sed in mihi dicitur: Quomodo ergo Melchisedech panem, & Vinum obtulit? quid sibi sibi admistio aquæ? Vide similia lib. 4. de Sacramentis, cap. 3. & 6. & de initiandis mysteriis, cap. 8. Idem, seu quicumque, fuit auctor, in cap. 5. ad Hebr. exponens illud: Tu es sacerdos in æternum, &c. Constat, inquit, peccudum victimas peruisse, quæ fuerunt in ordine Aaron: sed manere Melchisedech institutum, quod toto orbe terrarum in Sacramentorum erogatione celebratur.

S. EPIPHANIVS hæresi 55. quæ est Melchisedechianorum, docet sacerdotium Aaronicum translatum esse per Christum ad sacerdotium Melchisedech: Quod sanè, inquit, nunc videt in Ecclesia à Christo, & hucusque, dum non amplius semen secundum successorem eligitur, sed forma iuxta virtutem quæritur.

S. HIERONYMVS in epist. ad Marcellam, vt migret Bethlehem: Recurre, inquit, ad Genesim, & Melchisedech Regem Salem huius principem inuenies ciuitatis, qui iam tunc in typo Christi panem, & Vinum obtulit, & mysterium Christianum in Saluatoris sanguine, & corpore dedicauit. Et in epistola ad Euagrium de Melchisedech, scribit ex sententia antiquissimorum Patrum, Irenæi, Hippolyti, Eusebij tum Cæsariensis tum Emisleni, Apollinarij, & Eustathij, ordinem Melchisedech in eo consistere, quod ipse non immolauerit cruentas victimas, sed pane, & vini simplici, puroque sacrificio Christi dedicauerit Sacramentum. Idem in quaestionibus in Genesim, explicans cap. 14. Mysterium, inquit, nostrum in Verbo ordinis significatur, nequaquam per Aaron irrationalibus victimis

mis immolandis, sed oblato pane, & vino, id est, corpore, & sanguine Domini LII s v. Idem in commentario Matth. 22. in fine dicit, Melchisedechum pro Abrahamo obtulisse panem, & vinum. & cap. 26. dicit Melchisedechum sacerdotem Dei summi panem, & vinum offerendo præfigurasse mysterium Eucharistiæ.

S. IOANNES CHRYSOSTOMVS homil. 35. in Genes. *Videns typum*, inquit, *cogita, oro, & veritatem*. Et hom. 36. *Postquam*, inquit, *& Melchisedech Rex Salem panem, & Vinum attulit* (erat enim sacerdos Dei altissimi) *ab illo Abraham accepit oblata.*

S. AVGVSTINVS epist. 95. ad Innocentium Papam, quam scribit nomine suo, & aliorum multorum Episcoporum: *Melchisedech*, inquit, *prolato Sacramento mensæ Dominicæ novit æternum eius sacerdotium figurare*. Hic apertissimis, & paucissimis verbis Augustinus docet oblationem Melchisedech figuram fuisse Eucharistiæ, & in Eucharistia offerenda consistere æternitatem sacerdotij Christi. Et lib. 16. de civitate Dei, cap. 22. loquens de oblatione Melchisedech: *Ibi*, inquit, *primum apparuit sacrificium, quod nunc à Christianis offertur Deo, toto orbe terrarum, &c.* Et lib. 17. cap. 17. & lib. 18. cap. 35. & in Psal. 109. clarissimè dicit, sacerdotium Christi perpetuum secundum ordinem Melchisedech esse, id quod nunc in Ecclesia viget in oblatione, quæ ad altare fit. Quod idem fufius persequitur in lib. 1. contra aduers. leg. & prophet. cap. 20. vbi inter alia sic loquitur: *Ibi quippe, & hoc dictum est; Iuravit Dominus, & non pœnitebit eum, tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. Noverunt qui legunt, quid protulerit Melchisedech, quando benedixit Abraham; & iam sunt participes eius: Vident tale sacrificium nunc offerri Deo toto orbe terrarum. Dei autem iuratio, incredulorum est increpatio: & quod Deum non pœnitebit, significatio est, quia hoc sacerdotium non mutabit, mutavit quippe sacerdotium secundum ordinem Aaron. Denique serm. 11. de Sanctis, qui est quartus de Innocentibus, tractans de reliquiis Martyrum, quæ sub altaribus requiescunt: *Quid reuerentius*, inquit, *quid honorabilius dici potest, quam sub illa ara requiescere in qua Deo sacrificium celebratur, in qua offeruntur hostia, in qua Dominus est sacerdos, sicut scriptum est; Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech?**

THEODORETVS in commentario Psal. 109. Inuenimus, inquit, Melchisedech sacerdotem, & Regem esse, & afferentem Deo non sacrificia ratione carentia, sed panem, & vinum. Et infra: Sacerdos nunc est Christus non ipse aliquid offerens, sed Vocatur caput eorum, qui offerunt, quando quidem corpus suum Ecclesiam vocat. Et supra iam dixerat Christum exortum esse sacerdotium secundum ordinem Melchisedech in cena nouissima, quando panem, & vinum consecrauit. Vide eundem quaest. 63. in Gen.

S. LEO I. serm. 2. de anniuersario assumptionis suae ad Pontificatum: Tu es, inquit, sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech, hoc est, non secundum ordinem Aaron, cuius sacerdotium per propaginem sui seminis currens temporalis ministerij fuit, & cum Veteris Testamenti lege cessauit: sed secundum ordinem Melchisedech, in quo aeterni Pontificis forma praecessit. Denique cum huius diuini sacerdotij Sacramentum etiam ad humanas peruenit functiones, non per generationum tramitem currit, nec quod caro, & sanguis creauit, eligitur, sed cessante priuilegio patrum, & familiarum ordinum praetermisso eos rectores Ecclesia accipit, quos Spiritus sanctus praeparauit.

EVSEBIVS Emislenus, seu quicumque fuit auctor, serm. de Paschate: Melchisedech, inquit, oblatione panis, & vini hoc (nimirum quod in Eucharistia celebratur) Christi sacrificium figurauit. Et antea dixerat, perpetuam esse futuram in Ecclesia hanc oblationem.

ARNOBIVS in Psalm. 109. Christus, inquit, per mysterium panis, & vini factus est sacerdos in aeternum.

EVCHERIVS lib. 2. cap. 18. in Genes. Melchisedech, inquit, sacerdos Dei summi, panem, & vinum in sacrificium offerens. Et infra: Sine aliqua sacerdotali genealogia, Christus homo exstitit ex hominibus, & potè non ex tribu Leui, sed ex tribu Iuda; ex qua tribu nihil de sacerdotali praecocepto accepit: Sine praeter mysterium Sacramenti, quod Christianis celebrare praecipuum est, & non secundum Aaron peccidum victimas, sed oblationem panis & vini, id est, corporis & sanguinis eius Sacramentum in sacrificium offeramus.

PRIMASIVS in commentario cap. 5. epistolae ad Hebraeos Quare secundum ordinem Melchisedech, & non secundum ordi-

donem Aaron, dicatur existere sacerdos, diuersa causa existunt: & prima quidem est, quia Melchisedech secundum legem mandata non fuit sacerdos, sed secundum cuiusdam singularis sacerdotij dignitatem, panem offerens Deo, non brutorum animalium sanguinem: in cuius ordine sacerdotij Christus factus est sacerdos, non temporalis, sed aternus; nec offerens victimas legales, sed instar illius panem, & Vinum, carnem videlicet, & sanguinem suum. Et infra: Unde patet sacrificium pecudum perisse, quod fuit ordinis Aaron: & illud manere potius, quod fuit ordinis Melchisedech, quia Christus corroborauit, & Ecclesiam tenere docuit.

CASSIODORVS in Psal. 109. Quem ordinem, inquit, Melchisedech per mysticam similitudinem iustissimus Rex instituit, quando Domino panis, & Vini fructus obtulit. Constat enim pecudum victimas perisse, quae fuerunt ordinis Aaron: & Melchisedech manere potius institutum, quod toto orbe in Sacramentorum erogatione celebratur.

REMIGIVS Antiodorensis, & EUTHYMIVS Zigabenus in eundem Psal. 109. non dissimilia scribunt.

IOANNES Damascenus libro 4. de fide, cap. 14. Mensa illa (Melchisedech) mysticam hanc adumbrabat, quemadmodum & sacerdos ille veri Pontificis Christi figuram, & imaginem praeserebat.

OECYMENIVS in commentario cap. 5. epistolae ad Hebr. Melchisedech, inquit, fuit primus, qui hostiam sine sanguine, panem, inquam, & Vinum obtulit. Et infra: Non ad ipsam, inquit, tantum, quae à Deo semel facta est, hostiam & oblationem dixit, in aeternum: sed ad nostri temporis sacerdotes inspicies, per quos Christus, & sacrificat, & sacrificatur, qui quies in mystico illo conuiuio, ac caena sacerdotij huius tradidit formulam.

THEOPHYLACTVS in cap. 5. ad Hebr. explicans illud: Tu es sacerdos in aeternum, &c. Apertissime, inquit, de Christo dictum id esse constat. Hic enim & solus Melchisedech, in morem illius pane & Vino sacrificabat. Et infra: In aeternum dixit, quia quotidie offertur, in perpetuum offertur per Dei ministros oblatio, Christum Dominum, & Pontificem habens, & sacrificium, qui seipsum nostri ob gratiam sanctificat, frangit, & tribuit.

ANSEL-

ANSELMVS in cap. 5. ad Hebr. *Tu es sacerdos, inquit, id est, sacra dans per te, & per tuos in aeternum, id est, quam diu durabit hoc seculum, quia non transibit sacerdotium Christi, sed aliud succedat, sicut transiit Leuiticum.*

Ad hæc testimonia, quæ mirum est si non sufficiant ad notuorum istorum hominum audaciam comprimentam, accedant etiam testimonia veterum Hebræorum, quæ recitantur in Bereschir Rabba. Nam inter alia habentur hæc verba R. Samuel in cap. 14. Genes. *Actus sacerdotij tradidit: erat enim ipse sacrificans panem, & Vinum Deo sancto, & benedicto.* Ibidem R. Phinees in cap. 28. Numer. *Tempore Messie omnia sacrificia cessabunt, sed sacrificium panis, & Vini non cessabit, sic dicitur est Genes. 14. & Melchisedech Rex Salem protulit panem, & Vinum. Melchisedech enim, id est, Rex Messias excipiet à cessatione sacrificiorum sacrificiū panis, & Vini, sicut dicitur Psal. 110. Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.*

Superest, vt videamus quid aduersarij contra nostrum argumentum, & pro sua solutione obiiciant. PRIMO igitur Calvinus lib. 4. Instit. cap. 18. §. 2. obiicit sic: *Perperam trahunt ad panem, & Vinum illa verba; Et erat sacerdos Dei altissimi, quæ Paulus ad benedictionem refert. Nam Hebr. 7. colligit eam præstantiam, quia minor benedicitur à maiore.*

RESPONDEO; Falsum est illa verba: *Et erat sacerdos Dei altissimi*, à Paulo ad benedictionem referri: illa enim verba Paulus ne citat quidem, sed solum breuiter, & verbis suis scribit, Melchisedech Regem Salem sacerdotem Dei summi occurrisse Abrahamæ reuertenti à cæde Regū, eiq; benedixisse; quæ verissima sunt, sed non inde sequitur, illa verba: *Et erat sacerdos Dei altissimi*, in textu Mosis coniungenda esse cum sequentibus: *Et benedixit;* & non potius cum præcedentibus: *Protulit panem, & Vinum.* Quod autem Apostolus subiicit, *minorem à maiore benedici*, non probat Melchisedech sacerdotem Dei fuisse, sed sacerdotem Abrahamo maiorem, vt notè supra deduximus.

SECUNDO Calvinus ibidem obiicit hoc modo: *Quæ oblatio Melchisedech sacrificij Missalis figura esset, an Apostolus, obsecro, qui minima quæque excutit, rem adeo seriam, & grauem fuisse oblitus?*

RESPONDEO; Causa cur Apostolus non meminerit sacrificij panis & vini, primaria notissima est: quia videlicet ad

propositum eius non faciebat. Volebat enim Apostolus ex Melchisedech ostendere Christi excellentiam supra Leuiticos sacerdotes: Hebræi enim ad quos ipse scribit, valde se efferebant ad sacerdotium Aaronicum. Itaque B. Paulus adducit in medium, quod Melchisedech, secundum cuius ordinem Christus Pontifex erat, benedixerit Abrahamæ, & in eo Aaroni, & proinde maior fuerit Aarone. Item quod decimas acceperit ab Abrahamo, & in eo ab Aarone, qui tunc in lûbis Abrahæ erat, & per hoc maior fuerit Aarone; summus enim Pontifex ab inferioribus sacerdotibus decimas accipit. Denique quod Melchisedech fuerit quodammodo æternus, cum nec ortus, nec interitus eius in Scripturis describatur: quæ omnia ad excellentiam Christi pertinent, & ideò commemoranda fuerunt. Quod autem obtulerit panem, & vinum, non perspicuè ad excellentiam facit, neq; Melchisedech, neq; ipseus Christi, & ideirco non mirum, si fuerit omissum.

ACCEDIT præterea quod Apostolus dedita opera omisit oblationem panis, & vini, ne cogeret explicare mysterium Eucharistiæ, quod altius erat, quam vt ab illis capi tunc posset. Sic enim ipse Paulus dicit, cap. 5. *De quo (Melchisedech) grandis nobis sermo, & ininterpretabilis ad dicendum, quomiam imbecilles facti estis ad audiendum.* Et sanè cum Apostolus omnia planè exposuerit, quæ de Melchisedech dicuntur in Genesi, excepta oblatione panis, & vini, non videtur posse negari, quin per sermonem ininterpretabilem, cui non erant idonei Hebræi, intelligi debeat mysterium Eucharistiæ.

ADDE, quòd veteres Græci, vt Hieronymus refert in epistola ad Euagrium, dicebant Paulum omisisse quoddam Sacramentum Melchisedech, & hoc vocasse sermonem ininterpretabilem, quia scribebat Iudæis infidelibus: constat autem Sacramentum, quod non poterat infidelibus prodi, vix aliud fuisse quàm Eucharistiæ.

Neq; his repugnat quod Chrysostomus, & Theophylactus in argumento huius epistolæ volunt, eam scriptam esse Iudæis fidelibus. Nam scripta fuit vtrisque, vel certè ita scripta fuit fidelibus, vt ab illis communicari deberet etiam cum infidelibus: nam idcirco in magna parte epistolæ multum Apostolus laborat, vt probet Christum esse Filium Dei, & vnicum orbis terræ doctorem.

Rrr Kcnni-

Kemnitius loco citato pagina 750. postquam ex textu Hebraeo perperam efficere conatus est, Melchisedech non obtulisse Deo sacrificium panis, & vini, quæ supra refutata sunt, addit, etiam si constaret Melchisedech obtulisse Deo sacrificium prædictum, tamen non posse inde effici, CHRISTUM obtulisse simile sacrificium. Id quod probat duplici argumento.

PRIMUM est huiusmodi, quod erit ordine argumentorum TERTIUM: *Ex figuris non sunt fabricanda dogmata in Scripturis ea figuræ clarè explicentur.* Porro David explicat quidem Melchisedech fuisse Christi figuram, cum dicit Psalm. 110. *Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech; sed non explicat in quo consistat illa similitudo inter Melchisedech, & Christum: Apostolus autem Hebr. 5. & 7. explicat in quo consistat, & multa dicit, sed non attingit oblationem panis, & vini. Non igitur affirmandum est Melchisedech typum Christi gessisse cum panem, & vinum in sacrificium obtulisse Deo.*

RESPONDEO; Ex figuris dogmata fabricari possunt, quando ex Scripturis iuxta communem Patrum consensum intellectis colligitur explicatio. Non enim necesse est, ut Scriptura apertissimè loquatur, sed satis est, si ita loquatur, ut communem Patrum interpretationem sequuti, sententiam eius assequamur: alioqui paucissima, ac ferè nulla essent dogmata certa in Ecclesia. Jam verò Scriptura in Psalm. 109. secundum Hebr. 110. testatur Christum esse sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, quod idem sæpius repetit. Apostolus ad Hebræos: in quo autem consistat iste ordo Melchisedech, Scriptura apertè non explicat. Paulus enim, ut diximus, non tractat quis fuerit ordo Melchisedech, sed solum ostendit excellentiam Christi supra Aaronem. Sed licet Scriptura non apertè dicat in quo consistat ordo Melchisedech, & figura sacerdotij Christi, tamen ita insinuat & indicat, ut Patres omnes summo consensu in eandem expositione incidunt, ut supra ostendimus.

ET PRÆTEREA ratio manifestè docet, eam esse veram expositionem. Nam si Christus est sacerdos secundum ordinem Melchisedech; ergo debet in sacerdotio convenire cum Melchisedech, hoc est, in eo quod est proprium sacerdotij Melchisedech: nihil autem est proprium illius sacerdotij, nisi

forma talis sacrificij. Nam quod Melchisedech benedixerit, & quod decimas acceperit, non est proprium illius sacerdotij, sed commune etiam cum sacerdotio Leuitico. Quod Melchisedech non fuerit vnctus oleo sensibili, nec successerit alteri, nec ei alius successerit, non est proprium Melchisedech, sed commune cum Abel, & cum aliis nonnullis. Denique, quod non scribatur eius genealogia, & inde sit typus aternitatis sacerdotij Christi, praterquam quod est quid extrinsecum ad sacerdotium, non est proprium Melchisedech, sed commune cum Iob, Helia, & aliis, qui & sacerdotes erant, & non describitur eorum genealogia, vt Epiphanius ostendit hæres. 55. At panem, & vinum offerre est proprium Melchisedech, & ad sacerdotium maximè pertinet, cum sit proprius eius actus. Nulla igitur dubitatio remanet de explicatione huius figuræ; quanquam apud prudentes Christianos etiam si hæc ratiocinatione sufficere debuisset tot Patrum auctoritas, cum nullus contra proferri possit, qui id neget.

QUARTVM argumentũ, quod est SECVNDVM Kemnitij, contra hanc ipsam solutionem pugnat. Sic igitur ille loquitur: *Typus sacerdotij Melchisedech consistit in his, que non communia habet cum sacerdotio Aaronico, sed in quibus discernuntur Melchisedech, & Aaron. Sed sacrificium panis, & vini quotidianum fuit in sacerdotio Aaronico, Exod. 29. Num. 28.*

RESPONDEO PRIMVM; In sacerdotio Aaronico erat quidem sacrificium panis, & vini, sed vt pars quædam, & quasi condimentum alterius sacrificij; non autem vt sacrificium principale: nam in iisdem locis Scripturæ inueniuntur offerri agni, aut vituli, & simul cum eis similia, & libamentum. At Melchisedech, panem, & vinum per se in sacrificium obtulit. DEINDE panes, qui offerebantur in sacrificio Aaronico cum animalibus, vt diximus, semper conspergebantur oleo, & vt plurimum inde fiebant lagana. At sacrificium Melchisedech erat simplex panis. DENIQUE possèt etiam dici, differentiam inter sacerdotia illa hanc fuisse, quod Aaron offerebat sacrificia omnium generum, id est, tam cruenta, quam incruenta. At Melchisedech utebatur solo incruento, puro, ac simplici sacrificio, vt ex Hieronymo, Eusebio, & omnibus Patribus supra citatis docuimus.

SED contra hanc solutionem est QVINTVM argumentum. Nam si Melchisedechi sacerdotium hoc differt ab Aaronico,

Rrr 2

quod

quod in illo nihil cruenti sacrificabatur: sequitur Christum non posse dici sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, siquidem præcipuum Christi sacrificium cruentum fuit, mirum sacrificium crucis.

RESPONDEO; Sacrificiū crucis, si per se consideretur, non est secundum ordinem Aaron, nec secundum ordinem Melchisedech. Quod non sit secundum ordinem Aaron, certissimum fidelibus esse debet: nam Christus non erat sacerdos secundum ordinem Aaron, ut Apostolus aperte docet ad Hebræos 7. & patet etiam manifestissimè, quia non erat de tribu Leui, sed de tribu Iuda. Quomodo ergo sacerdos non secundum ordinem Aaron, sacrificium Aaronicum obtulisset? DEINDE sacrificium crucis est sacrificium omnium perfectissimum, & ipso etiam sacrificio Missæ præstantius, quatenus distinguuntur. At quis ferat, ut dicatur sacrificium Aaronicum præstantius omnibus sacrificiis; & ipsa etiam Missa quæ est secundum ordinem Melchisedech? PRÆTEREA Apostolus ad Hebr. 7. disertis verbis docet, sacrificium Aaronicum imperfectum fuisse, nec potuisse consummare sacrificios. At crucis sacrificium perfectissimum fuit, & consummatum in perpetuum sanctificatos, ut ibidem dicitur: non igitur sacrificium crucis ad ordinem Aaronis pertinere potest. DEINDE sacrificium Aaronicum duas conditiones necessarias requirit: alteram ut sit cruentum, alteram ut sit typicum, seu præsentatiuum. Sacrificium autem crucis, etsi cruentum fuit, tamen non fuit typicum: nec enim opus fuit typis, ubi ipsa veritas aderat.

Ex qua ratione colligitur etiam non fuisse sacrificium crucis, si per se consideretur, secundum ordinem Melchisedech. Nam sacrificium Melchisedechi fuit typicum, sed in cruentum: unde conueniebat cum Aaronico, in eo, quod utrumque erat typicum; immò eiusdem rei typus, seu figura, id est, passionis Christi; sed differabant in specie typorum, quod typus Aaronicus erat cruentus, ut in forma animalium, Melchisedechi autem erat in cruentus, & in forma panis. Ex quo sequitur ratione sacrificij crucis Christum non esse sacerdotem, nec secundum ordinem Melchisedech, nec secundum ordinem Aaron, quia non obtulit se in cruce sub forma panis, nec sub forma agni, aut vituli, sed sub ipsa sua humana forma. Et quo rursus sequitur, Christum non posse dici sacerdotem secundum

cundum ordinem Melchisedech, ut tamen in Scripturis passim dicitur, nisi sacrificium instituerit, vel obtulerit sub forma panis: quemadmodum non potest dici sacerdos secundum ordinem Aaron, quia non instituit sacrificium sui ipsius sub forma vituli, aut agni, aut alicuius alterius typi cruenti secundum ritum Aaronicum. Nam agnum Paschalem, ut dicemus, non obtulit secundum ritum Aaronicum; neque ipse instituit, sed potius abrogavit.

DICES; Si Christus obtulit sacrificium cruentum, etiam si non obtulerit illud iuxta ordinem Melchisedech, tamen ipsam obtulisse tale sacrificium impedit, quod minus possit Christus appellari sacerdos secundum ordinem Melchisedech, cum proprium sit huius ordinis non habere sacrificium vllum cruentum.

RESPONDEO; Christus dicitur sacerdos secundum ordinem Melchisedech, non quomocunque, sed in æternum, id est, respectu eius sacrificij, quod in æternum duraturum, id est, perpetuè frequentandum erat, abrogatis sacrificijs legalibus; & quod erat futurum proprium sacrificium Christianæ religionis. Et quia Christus non instituit, neque obtulit sacrificium perpetuè celebrandum, & proprium religionis suæ, nisi incruentum, idè verè ac propriè est sacerdos secundum ordinem Melchisedech. Vbi tamen illud est **OBSERVANDUM**, quod licet Christus non fuerit sacerdos secundum ordinem Melchisedech ratione sacrificij crucis, sed solum ratione sacrificij Eucharistiæ, tamen sacrificium crucis dici potest secundum ordinem Melchisedech ratione ipsius sacerdotis Christi, à quo offerebatur: ipse enim absolute sacerdos erat secundum ordinem Melchisedech. Quare Apostolus ad Hebræos 5. etiam in ipsa cruce Christum sacerdotem vocat secundum ordinem Melchisedech.

SEXTVM argumentum sumit Matthias Illyricus in Apologia Confessionis Antuerpiensis, cap. 15. à dissimilitudine sacrificij Melchisedech, & nostræ Missæ. Melchisedech enim, si quid obtulit, panem & vinum obtulit. At in Eucharistia non manet panis, & vinum, sed sola accidentia, ut Catholici ipsi docent.

RESPONDEO; Sacrificium Missæ est verè secundum ordinem Melchisedech, tum quia est incruentum; id enim erat proprium sacrificij Melchisedech: tum etiã quia Missa Christi-

stum representat in specie panis, & vini, vt etiam illum representabat sacrificium Melchisedech, atque ita in symbolo exteriorè planè conueniunt. Quod autem substantia interior sit diuersa, non refert, quia, vt ostendimus supra, significatio, seu representatio in accidentibus, non in substantia est. Ad id, quod necessariò substantia sacrificij Missæ, debuit esse diuersa à sacrificio Melchisedech, cum illud præstantius, ac diuinius esse debuerit, in quo ipsa veritas cum symbolo, quam illud, in quo solum symbolum continetur.

SEPTIMUM argumentum sumunt ex Patribus. Nam Petrus Martyr in cap. 5. primè ad Cor. probat Melchisedech non obtulisse Deo panem, & vinum, quia R. Salomon in capitulo Genes. & Ambrosius in libris de Sacramentis, & Augustinus in quæstionibus veteris, ac noui Testamenti, dicunt à Melchisedech panem, & vinum datum esse Abrahamo. In eadem sententiã citat Kemnitius loco citato Iosephum, & Christophostomum.

SED hæc loca nihil omninò efficiunt. Nam IN PRIMIS R. Salomon non modò Hebræus est, & nullo modo confertendus cum tot sanctis Patribus, quos citauimus, sed etiam apertissimus hostis Christianæ religionis. PRAETEREA ipse ibidem indicat, vt etiã Petrus Martyr fatetur, oblationem illam Melchisedech significasse futurum aliquando, vt in Hierusalem offerretur sacrificium panis, & vini. At quomodo sacrificium futurum significare poterat oblatio illa, si erat tantum prophanum conuiuium, & non potius conuiuium sacrum, ex participatione nimirum rei Deo prius oblatæ? Itaq; R. Salomon, licet dicat panem, & vinum prolatum à Melchisedech in refectionem Abrahamæ & sociorum fuisse, non tamen negat, immò subindicat prius Deo fuisse oblatum. Quod aperte illi docent Rabini antiquiores, vt iam ostendimus.

S. Ambrosius totus est noster, vt supra demonstratum est. Ideò fortasse Petrus Martyr, vt est in huiusmodi rebus cautus, certum librum & caput noluit annotare.

Locus ex Augustino citatus, neque Augustini est, neque aduersariis facit, sed pro nobis. Auctor enim illarum quæstionum multos habet errores, qui ab Augustino refelluntur, & imprimis in illa ipsa quæst. 109. quam pro se Martyr adducit, contedit ille auctor Melchisedechum esse Spiritum sanctum, quem errorem ex professo refellit Hieronymus in epistola ad

Euagrium de Melchisedech. Quod autem ille auctor, quicumque fuerit, de oblatione Melchisedech scribit, pro nobis facit contra aduersarios: dicit enim Melchisedechum obtulisse Abrahamo Eucharistiam corporis, & sanguinis Domini. Ex quo intelligimus, illi auctori non fuisse commune, & prophanicum conuiuium, quod exhibuit Melchisedech Abrahamæ, sed sacrum typum Eucharistiæ, quod nunc aduersarij pertinaciter negant,

Porro Iosephus quem citat Kemnitius, scribit panem illum datum Abrahamæ, quod non negamus, sed non negat prius Deo fuisse oblatum, quod nos affirmamus.

Denique Chryostomus noster est, vt supra est demonstratum.

OCTAVVM argumentum oppugnat alteram partem nostræ rationis, ductam ab æternitate sacerdotij secundum ordinem Melchisedech. Est autem argumentum tale: Vt Christus sit sacerdos in æternum, non necesse habet quotidie per Ministros offerre, non igitur ratio illa concludit. Antecedens probat Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 742. vbi demonstrat ex Apostolo Hebr. 7. & 9. negatiuè, & affirmatiuè, vt ipse loquitur, quemadmodum sit Christus, aut non sit sacerdos in æternum. Ac PRIMVM dicit non esse sacerdotem in æternum, quia sepius offerat seipsum; id enim expressè Paulus non semel repetit. DEINDE addit ob quinque causas dici Christum sacerdotem in æternum. PRIMA est, quia viuat in æternum. SECUNDA, quia virtus vnice oblationis eius in sempiternum duret, & efficax sit. TERTIA, quia semper in cælo intercedat pro nobis. QUARTA, quia per ipsum vt sacerdotem, habeamus accessum ad Patrem. QUINTA, quia in perpetuum saluare possit, & saluet qui per ipsum ad Deum accedunt.

RESPONDEO; Quod attinet ad partem huius argumenti negatiuam, cum Paulus dicit non fuisse opus, vt Christus sepius se offerret; apertissimè loquitur de cruenta oblatione, quæ sufficientissima, immò infiniti precij, & valoris fuit: ceteræ oblationes repetebantur, & repetuntur, quia finiti sunt valoris. Quod autem ad æternum sacerdotium Christi necesse sit, vt sepius offerat per se, vel per suos ministros, non quidem cruentè, sed aliquo alio modo, idem Paulus docet Hebr. 8. vt sanctus Thomas in commentario præclare exponit. Cum enim Apostolus dixisset, Christum esse Pontificem, &

ministrum sanctorum, & tabernaculi, quod fixit Deus, & non homo, id est, esse Pontificem Ecclesie, non Synagoga, subiungit: *Omnis Pontifex ad offerendum munera, & hostias constituitur, unde necesse est, & hunc habere aliquid, quod offerat.* Vbi vides Paulum per necessariam consequentiam colligere, debere Christum, si verè est Pontifex, habere aliquid quod offerat, & consequenter debere offerre, quia omnis Pontifex constituitur ad offerendum. Quare secundum Pauli sententiam, Christus non est Pontifex in æternum, nisi assidue aliquid offerat, nec satis est, quod semel cruentè obrulerit seipsum. Subiungit postea idem Apostolus, declarans victimam quam nunc assidue Christus offert, non esse aliquid terrenum, vt oves, & boues, sed aliquid cœleste, nimirum sacramentissimam Eucharistiam: *Si ergo, inquit, esset super terram, nec esset sacerdos, cum essent qui offerrent secundum legem munera, qui exemplari, & umbra deseruiunt cœlestium.* Quorum verborum hæc est sententia: *Si hostia immolanda esset super terram, id est, si esset aliquid terrenum, & mortale, vt oves, & boues, &c. Christus non esset sacerdos, quia non esset vlla necessitas noui sacerdotij, cum satis multi sine ipso secundum legem eiusmodi munera terrena assidue offerant.* Deinde pergit Paulus, ac ostendit, Christum esse Pontificem meliorem Testamenti, quàm antiquum fuerit, ex quo sequitur offerre nunc meliores hostias, quàm antiqua illa fuerint.

Atque hinc etiam perspici poterit, quinque illas causas quas attulit Kemnitius, non sufficienter ostendere, cur Christus dicatur sacerdos in æternum. PRIMA illa, quia viuere in æternum: non est sufficiens. Nam requiritur quidem vita æterna, in eo, qui debet sacerdotium æternum habere, sed non sufficit: alioqui omnes Leuitici sacerdotes post resurrectionem dicerentur sacerdotes in æternum, quia habuerunt sacerdotium, & viuent in æternum. Requiritur igitur, vt viuens fungatur sacerdotio in æternum. Quemadmodum non potest aliquis rectè dici fuisse Rex per 30. annos, si nec regnauerit, nec regnare potuerit, nisi per vnum diem. Id quod maximè locum habet in sententia aduersariorum, qui estimant sacerdotium seu ministerium Ecclesiasticum, esse merum officium. Denique id apertissimè beatus Paulus requirit, vt ostendimus, cum ait, oportere Christum, si est Pontifex, habere aliquid quod offerat. Paulus autem Hebr.

ubi ponit istam causam Kemnitij, cum ait: *Christus autem, eo quod maneat in æternum, perpetuum habet sacerdotium*: non probat idem solum Christum esse æternum sacerdotem, quia manet in æternum; sed probat ex eo, quod manet in æternum, posse illum perpetuo fungi sacerdotio, nec esse opus, ut quis illi succedat; sicut in sacerdotio Leuitico opuserat continua successione, quia nullus eorum poterat perpetuo ministrare, cum morte prohiberentur permanere.

SECUNDA causa, quod virtus oblationis crucis perpetua sit, non etiam est sufficiens. Illa enim ostendit, effectum sacrificij crucis esse perpetuum, & proinde improprie ipsum etiam sacrificium posse dici perpetuum. Proprie tamen non dicitur sacrificium æternum, quod semel factum est, nec dicitur æternum sacerdotium, cum non iugiter sacrificatur: alioqui sacerdotium, & sacrificium Noë, æterna dici possent, quia (ut colligitur ex cap. 8. Genes.) effectus sacrificij oblationis Noë post diluuium, semper manet, & manebit: impetrauit enim, ne iterum diluuium aquæ rediret super terram. Pari ratione Christi natiuitas ex matre, passio, & mors, dici possent æterna, & Christus dici posset semper nasci, pati, & mori, quia effectus horum omnium semper manet.

TERTIA ratio, quod Christus in cælo semper intercedat pro nobis, aut non probat illum esse sacerdotem, aut probat illum nunc per ministros offerre. Nam si volunt aduersarij Christum intercedere per solam orationem, non habent inde illum esse proprie sacerdotem: nam quilibet homo, quantumuis laicus, potest pro alio per orationem intercedere. Si verò contendat illum intercedere, ut sacerdotem, id est, mediante oblatione victimæ: tum necesse est Christum semper offerre, & proinde Eucharistiã esse sacrificium: quod à Christo per ministerium humanum Deo iugiter offeratur.

DICENT, Christum offerre seipsum in cælo, dum passionem suam assidue Patri representat, & per eam nos reconciliat. Hoc enim videretur sentire Calvinus lib. 4. Institut. cap. 18. §. 2. ubi dicit, non esse amplius in terris vllum sacerdotium, cum sit translatum in cælum, Christo ibi in æternum sacerdote existente.

RESPONDEO; Aut volunt oblationem, quæ fit in cælo, esse verum ac proprie dictum sacrificium; aut solum improprie, & figuratè. Si primum, plurima sequentur contra ad-

uersarios, & aliqua eorum etiam contra veritatem. **P R I M O**, religionem, ac legem Christianam non esse amplius in terris, sed translata esse in cœlum: nam translato sacerdotio, necesse est vt etiam legis translatio fiat. **H E B R Æ 7**. **S E C U N D O**, in cœlo non esse nudam veritatem, sed ymbas etiam, & figuras, ac cæremonias: nam omnia sacrificia propriè dicta debent esse representatiua sacrificij crucis, & cæremoniarum quædam religionis. **T E R T I O**, oportebit aduersarios concedere, repeti sapius oblationem Christi, quod illi nullo modo concedere volunt. Si secundum, tum necesse erit confiteri Christi verum sacrificium in terris offerri, quod nos contradimus, aut certè Christum non esse verè, ac propriè sacerdotem, quod est absurdissimum, & contra manifestas Scripturas. Id autem sequi, perspicuum est, quia non potest esse verè, ac propriè sacerdos, qui sacrificium verum, ac proprium offerre non potest.

Q U A R T A Kemnitij ratio similis est superiori: perinde enim est Christum sacerdotem pro nobis intercedere, quæ erat tertiæ ratio; & nos per sacerdotem Christum aditum habere ad Patrem, quæ erat quarta.

Q U I N T A ratio, quod saluare in perpetuum possit, probate eum Saluatorem esse, non autem sacerdotem. Neque hæc ratio dissimilis est secundæ ac tertiæ, proinde eodem modo refellitur. Quare non probauit Kemnitius Christum dici posse æternum Sacerdotem sine oblatione victimæ per Ecclesiæ Ministros.

CAPVT SEPTIMVM.

Probatnr sacrificium Missæ ex figura Agni Paschalis.

L T E R V M testimonium pro sacrificio Missæ sumitur ex lib. Exod. cap. 12. & similibus locis, vbi agitnr de Agno Paschali. Est autem hoc argumentum: Celebratio Agni Paschalis figura est expressa celebrationis Eucharistiæ. Sed illa immolatio quædam erat victimæ Deo oblata; ergo celebratio Eucharistiæ immolatio victimæ Deo oblata esse debet, vt figura figurato respondeat. Quia verò aliqui, vt Kemnitius, negant pro-